

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 2. Quis per generalem delegationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

At vero, loquendo de communibus confessoribus non habentibus facultatem circa referuata, vt consequenter loquamur, distinguere opus est. Aut enim peccatum est referuatum in vtroque Episcopatu: & tunc omnes fatentur non posse remitti à tali confessore, quia à neutro Episcopo habet delegatam iurisdictionem, vt constat. Vel peccatum est referuatum in propria diocesi penitentis: non vero in ea, in qua versatur: & tunc etiam censemus posse ibi absolui ab his ordinariis confessoribus, contra Sotum, & alios: quia talis penitens indicandus est vt incola illius diocesis, & iuxta forum eius. Vel denique peccatum est referuatum in illo Episcopatu in quo penitens confitetur, non aut in suo, & tunc aliqui putant referuacionem non comprehendere culpam huius penitentis, quia non est subditus talis Episcopi. Contrarium vero consequenter dicendum est, vt bene Caietanus & alii docent: quia, licet ille alias non sit subditus, tamen tunc iudicatur vt subditus, & vt incola illius loci: ergo iuxta modum, & iurisdictionem ibi concessam. Item quia, vt iusta sit concessio, debet esse vt inque æqualis: & qui liberatur vno onere, debet sentire aliud, quod ex illo sequitur: sed talis persona potest absolui à quocumque confessore de peccatis referuatis à suo Episcopo, si ibi referuata non sint: ergo è conuerso à peccatis ibi referuatis non poterit ab eisdem absolui, etiam si referuata non sint à suo Episcopo. Oportet ergo vt ab Episcopo loci, vel ab habente illius facultatem absoluator.

SECTIO II.

Quam habeant iurisdictionem ad absoluenam à referuatis per generalem delegacionem.

Ex consuetudine non acquiritur iurisdictionem absoluenam à referuatis.

TRibus modis intelligi potest delegari hæc iurisdictionem, scilicet ex concessione hominis, ex consuetudine, & à iure. Duo priores modi ad factum solum spectant, & ideo vix possunt sub scientiam cadere: sed in primo obseruanda sunt quæ diximus circa verborum formam, & propriam significacionem, quibus hæc delegatio fieri solet. De facilitate autem, vel modo seruando in concessione huius facultatis seu delegacionis, dicam inferius. Ex consuetudine vero nunquam credimus introductum esse, vt acquiratur iurisdictionem absoluenam à referuatis seu facultas eligendi confessorem, qui ab illis possit absolueri: tum quia talis consuetudo directe esset contrariareferuacioni, eamque enervare: tum etiam, quia supra ostensum est, contra voluntatem superioris non posse acquiri iurisdictionem in hoc foro, aut facultatem eligendi confessorem: vbi autem facta est referuatio, satis est declarata voluntas superioris, vt nemo à tali peccata absoluat sine sua facultate: ergo non potest contra hanc voluntatem consuetudine præscribi. Potest quidem fortasse fieri, vt peccatum, quod antea referuatum erat, per oppositam consuetudinem fiat non referuatum, de quo infra dicam, quod autem, stante referuacione, consuetudine acquiratur facultas obtinendi absolucionem ab illo sine licentia superioris, non intelligitur qua ratione fieri possit: atque ita nulla talis consuetudo hæcenus introducta est, aut ab auctoribus refertur. Duæ namque afferri solent: vna est de peregrinis, seu ite agentibus, qui ex consuetudine absolui possunt. Sed de hoc iam diximus illam non esse facultatem absoluenam à referuatis, sed esse veluti mutationem quandam domicili ad tempus, pro quo talis persona quoad referuacionem sequitur forum illius diocesis, in qua versatur. Alia consuetudo est de casu necessitatis: sed, vt infra dicam, potius talis casus exceptus est in ipsamet referuacione, Fr. Suarez tom. 4.

A Per solam ergo consuetudinem nunquam delegatur hæc iurisdictionem.

Circa delegacionem à iure duo puncta tractanda occurrunt. Primum est circa facultatem concessam Episcopo in Concilio Trid. sess. 24. c. 6. ad absoluen- dum à casibus referuatis Sedi Apostolicæ, si occultati sint. Illa enim facultas iam nunc à iure data est per hæc verba, *Licet Episcopus, &c. in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ referuatis, delinquentes quoscumque, sibi subditos, in diocesi sua per se ipsos, aut Vicarium ad iura specialiter deputandum, in foro conscientie gratis absoluerit, imposita penitentia salutari.* Idem & in hæc res crimine in eodem foro conscientie eius tantum, non eorum Vicarius sit permissum. Circa quod ius primo declarandum occurrit quod crimen hoc loco dicatur occultum. Ad quod breuiter dico, hic sumi prout in iure solet distingui à publico: est autem publicum quod in oppido, vel in vicinio, vel in Collegio, aut communitate aliqua omnibus notum est, vt publicè diffamatum. Vnde licet sit notum aliquibus, potest dici occultum, quandiu peccator non laborat publica infamia, vt bene docet, & late probat Nauarr. c. 27. n. 254. & 255. Quæri vero potest, an si peccatum sit alicubi publicum, ibi vero, vbi absolutio petitur, sit occultum, an per hæc facultatem absolui possit. Et ego existimo non posse: nam quod alicubi publicum est, simpliciter est publicum, & non occultum; & præsertim moraliter & regulariter loquendo, quod in aliquo loco est publicum, ad alia loca facile defertur.

Dubium circa Trid.

Hoc loco quod crimen dicatur occultum.

Nauarr. Dubium soluitur.

Secundo est notanda illa particula, *Subditos suos.*

Circa quam dubitari potest, an peregrini, qui sunt in alio à diocesi, scholastici, & mercatores, vel vagabundi possint per hanc facultatem absolui ab Episcopo illius diocesis: & idem quæri potest de religiosis exemptis. Et ratio dubii est, quia isti non videntur subditi Episcopo, vel quia exempti sunt, vel quia alterius Episcopatus. Responderetur, quoad vagabundos non est dubium quin absolui possint, quia non habent aliud Episcopatum proprium, & ita sunt subditi. De iis vero, qui per aliquam partem anni habitant in aliquo Episcopatu, & ideo sacramenta recipiunt in illo Episcopatu, existimo etiam posse absolui: quia quodammodo etiam habent domicilium in eo Episcopatu, & ita sunt subditi. De illis vero, qui solum agunt iter, & facile redibunt ad suam diocesim, res est magis dubia. Nihilominus non audeo illis negare hanc facultatem, quia, vt dixi, pro tunc sunt subditi in hoc foro, & ex consuetudine seu interpretatiua voluntate suorum prælatorum se habent vt incolæ illius diocesis. De religiosis autem exemptis quidam negant, propter rationem factam: sed ego video praxim esse in contrarium, præsertim in casu hæresis occultæ. Vnde, quantum istæ personæ sint exemptæ; tamen si ex licentia suorum prælatorum, à quibus in aliquo casu, absolui non possunt, accedat ad Episcopum illius diocesis, absolui ab illo poterunt: tum quia iam efficiuntur subditi in illo foro: tum etiam: quia licet religiosi sint exempti, tamen dum habitant in aliqua diocesi, aliquo modo, & quoad aliqua sunt subditi: & præsertim quoad fauorabilia nomine *subditorum illius diocesis* comprehendendi poterunt. Et propterea forte illa alia particula, *illius diocesis*, addita est: non enim censetur esse necessarium, vt absolutio localiter, vt ita dicam, intra suam diocesim conferatur: quia, vt sæpe dixi, in administratione huius sacramenti attendenda est iurisdictionem super personam, magis quam circa locum ipsum. Posita ergo videtur illa particula ad comprehendendos omnes inferiores in diocesi habitantes, seu residentes, quatenus in hoc foro subduntur Episcopo.

Dubium.

Deciditur.

Tertio explicandum est nomen *Episcopus*, sub quo certum est comprehendere Episcopum electum, & confirmatum, licet consecratus non sit: quia ea, quæ sunt iurisdictionis, plene habet, iuxta ca. *Transmissa*,

cum ibi notatis de Electione. Deinde probabilius est comprehendere Capitulum Sede vacante, quod ea, quae fieri possunt per Vicarium ad hoc specialiter deputatum: quia Capitulum succedit in iurisdictione Episcopi, iuxta commune ius, cap. *Hu quo*, & cap. *Cum olim*, de Maior. & obediens. quod in particulari de potestate absolventi declarat Gloss. in capite secundo. Ne Sede vacante, aliquid innouet. in ca. vnic. de maiorit. & obed. in 6. Item Gloss. extra ibi in cap. *Ad abolendam*, de Hæreticis, & Doctores eiusdem locis. Dices, hoc esse verum de iurisdictione ordinaria: non verò de illa quae per speciale concessionem data est. Respondetur, quando hæc iure communi iam spectat ad munus Episcopi, etiam in illa succedit Capitulum, etiam si illud speciale sit, vt ex aliis notat Abb. dist. c. *Cum olim*, & cap. *At si clericus*, §. *De adulteris*, de Iudiciis, & cap. *Verum*, de Foro comp.

An Abbas exemplis nomine Episcopi comprehendatur.

De inferioribus autem Prælatibus habentibus iurisdictionem Episcopalem, vt sunt Abbates exempti, & similes, dubitatum est. Nam videntur etiam comprehendere: tum propter eandem rationem ex iurisdictione sumptam: tum quia iam hi casus non censentur reservati Papæ: & ideo sub generali iurisdictione Episcoporum comprehenduntur. Maxime quia hoc decretum non censetur ius nouum exorbitans ab antiquo, sed potius reducens ius ad suam antiquitatem, & quasi naturalem statum, quem habebat seclusa reservatione. Accedit tandem, quod essent peioris conditionis, fideles subditi his inferioribus prælatibus, qui nulli subduntur Episcopo, & habent proprium territorium, quod non est veluti pars diocesis alicuius Episcopi, sed quasi diocesis distincta: illi enim ab Episcopis vicinis absolui non poterunt, quia non sunt subditi illorum, nec de sua diocesi, & decretum expresse dicit *sibi subditos*, & in diocesi sua, nec etiam poterunt absolui a proprio prælato, seu Abbate, si in hoc decreto non comprehenditur: non ergo esset illis sufficienter prouisum, essentque peioris conditionis, quod verisimile non est. Hæ rationes videntur facere partem hanc multum probabilem.

Resolutio.

Nihilominus inuenio quandam declarationem Cardinalium in contrarium, quæ circa particulam illam, *Licet Episcopi*, sic habet, *In hoc decreto non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, sed tantum Episcopi privati, quoad omnes alios.* Ratio esse potest, quia hæc facultas censetur data Episcopis iure speciali, & intuitu talis personæ pollentis tanta auctoritate & dignitate, & ideo non est extendenda ad alios non Episcopos, etiam si alias habeant communem iurisdictionem Episcoporum. Item quantum hoc decretum videatur continere fauorem, tamen ex ea parte, qua in rebus adeo grauibus mitigat rigorem ad disciplinam Ecclesiasticam suo modo necessarium, potest nocere, si nimium extendatur, & ideo proprietati verbi strictè sumpti standum censetur. Nec sequitur detrimentum aliquorum fidelium, quia semper territorium exemptum contentum est sub diocesi alicuius Episcopi, respectu cuius censebantur subditi omnes ibi habitantes, quoad hos casus, etiam si quoad ordinariam iurisdictionem habeant aliquem ordinarium prælatum. Vbi etiam considerari potest quod si hæc lex censetur exorbitans ab antiquo iure, restringenda est: si verò reducit casus hos ad statum iuris antiqui, eadem ratione censetur reducere illos ad eum statum, in quo iure ordinario esse deberent proprii Episcopi, seclusa omni existimatione, quæ non pertinet ad ordinarium ius, sed ad exceptionem potius ab illo. In re ergo dubia securum est adhærere prædictæ responsioni.

An prælati religionum

Hinc vero nascitur dubium: nam sequitur idem esse dicendum de prælatibus religionum respectu suorum subditorum, quia non sunt Episcopi, licet in

eos habeant iurisdictionem quasi Episcopalem. Cõsequens est contra quandam declarationem Pii V. in breui quodam dato ad petitionem cuiusdam provincialis in hæc verba, prout refertur. *Exponit nobis nuper fecit dilectus filius Prior Provincialis provincia Hispaniæ ordinis fratrum Predicatorum, &c. Et in super, quia sacrum concilium generale Tridentinum concessit Episcopis, vt absoluerent in foro animarum seu conscientia ab omnibus peccatis, & dispensare in irregularitatibus, prout sess. 24. c. 6. habetur; ne Prior Provincialis, & superiores prælati dicti ordinis tam in dicta provincia, quam extra eam vbi libet in hac parte deteriori conditionis, quam clerici, aut seculares existant, eisdem Priori conuentualis, & superioribus prælatibus, vt ipsi per se ipsos idem omnino possint in fratres, & moniales dicti Ordinis sibi subditos, quoad absolventi, & dispensandi huiusmodi, quæ alias quasunque facultates, eisdem auctoritate, tenore etiam perpetuo, concedimus, & indulgemus, atque etiam declaramus præfentes litteras perpetuo durare & valere. Nihilominus quantum est ex vi Concilii idem de his prælatibus religionum dicendum censeto, quia est omnino eadem ratio, & verba prædictæ responsionis Cardinalium æque eos comprehendunt. Et hoc ipsum colligo ex prædictis verbis Pii V. non enim declarat Concilium iurisdictionem ad hos Prælatos extendi, sed ipse illam extendit, vt patet ex illis verbis, *Quia sacrum Concilium concessit Episcopis*, vt que ad illa, eisdem auctoritate præfensium concedimus: non ergo declarat Concilium concessisse, sed quod Concilium concessit Episcopis, ipse concedit his prælatibus: potius supponit, Concilium solis Episcopis hoc concessisse: igitur ex vi Concilii non possunt, ex vi autem illius concessionis, si de illis satis constat, poterunt tamen Prædicatores, & quam alii, qui cum eis in priuilegiis communicant. Secluso autem tali priuilegio, absolui possent religiosi ab his casibus occultis ab Episcopis, in quorum diocesis habitant: nam quoad hæc fauorabilia illis subiecti censendi sunt.*

Item dubitari potest, an Archiepiscopus habeat hanc facultatem in diocesi suffraganei saltem dum visitat, nam quando non visitat, certum est non habere, quia tunc non habet iurisdictionem: at verò dum visitat, habet iurisdictionem, & videtur habere illam Episcopalem, in id & quodammodo superiorem Episcopo: vnde verisimilius est posse tunc absolueri a casibus reservatis tali Episcopo: ergo & eadem ratione videtur ei concessa hæc facultas, pro illo tempore, atque adeo illam diocesim censeri tanquam suam pro tempore visitationis. Et hæc sententia videtur mihi valde probabilis.

Vltimo notanda est differentia, quam Concilium facit inter peccatum hæresis, & reliqua: quia ab hæresi occulta solum potest absolueri Episcopus per seipsum, saltem quoad censuram, nec potest alteri delegare hanc facultatem: at verò à cæteris peccatis potest absolueri per seipsum, vel per Vicarium ad hoc specialiter deputatum. Quod intelligo, vel oblata occasione, seu proposito aliquo casu particulari, committendo alicui vices suas circa talem casum, vel certe generaliter committendo alicui vices suas quoad hoc speciale munus absolventi ab his casibus; nam utroque modo verè dicitur Vicarius ad hoc specialiter deputari, quod requirit Concilium.

Hic vero specialiter dubitatum est, an hæc facultas data Episcopis circa peccatum hæresis, reuocata sit per Bullam Cænz Domini (quod de omnibus casibus Cænz queri potest) nam in illius fine additur, vt ab illis casibus nulla persona Ecclesiastica, etiam Episcopali, vel maiori dignitate prædita, absolueri possit, præterea cuiuscunque facultatis, etiam per cuiusvis Concilii decretum in genere, vel in specie concessa. Videntur enim hæc verba ad expressa: vt non possit de dicta reuocatione dubitari. Nihilominus Nauarr.

in Sum.

in Sum. cap. 27. num. 260. in contrariam partem inclinare videtur ex quodam iuris principio quod lex specialis non derogatur per generalem, etiam si hæc posterior sit. Quod probat ex quadam Gloss. & quibusdam aliis iuribus. Vnde concludit generalem illam clausulam Bullæ Cœnz limitandam esse per aliud decretum Concilii Trid. scilicet, vt non procedat in casibus occultis, de quibus specialiter Tridentinum loquitur, sed in aliis casibus generaliter. Et confirmari hoc potest ex tenore cuiusdam Motus proprii Sixti V. contra malè promotos, vbi in clausula reservationis, & reuocationis facultatum, ad absolendum, post generalem reuocationem omnium facultatum, etiam concessarum Episcopis per decreta Concilii Tridentini, subditur, *Et ius criminis penitus occultum fuerit*. Quibus verbis insinuat, reuocationem generalem Concilii non comprehendere casum occultum, nisi exprimat.

II Nihilominus contraria sententia videtur tutior, & tenenda. Primo, quia vix inuenitur alia facultas in Conciliis concessa, quæ possit per illam clausulam reuocari, & ideo maxime videtur posita propter hoc decretum. Secundo multum videtur vrgere illa verba, *in genere, vel in specie concessorum*: nam per ea declaratur, non tantum reuocari vniuersales facultates, sed etiam illæ, quæ ad speciales casus concessæ sunt, propter quod videtur, non habere locum principium illud, in quo Nauarrus fundatur. Tertio, quia idem Nauarr. refert ipsum Pontificem non

Navarri permittere Episcopis absolueri a casu hæresis etiam occulto; intelligit ergo illam facultatem esse reuocatam: non enim ipse alia via reuocat: Denique hoc ipsum declaratum inuenio à Congregatione Cardinalium his verbis, *Episcopus absolueri non potest hominem hæreticum in foro conscientie, licet hæc facultas à Concilio sibi concessa*. Sed de hac re iterum occurret sermo in tomo sequenti circa Bullam Cœnz, & circa materiam irregularitatis.

12 Aliud vero dubium circa hoc decretum, propositum legitur in congregatione Cardinalium, scilicet, an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Trid. ex noua lege Sedis Apostolicæ reservationis. Responso autem, quæ ad nostras manus fide digna auctoritate peruenit, sic continebat S. D. N. Gregorius XIII. *audita relatione Congregationis, respondit, non habere locum*. Quod si his verbis significetur Summum Pont. quasi nouum quoddam ius hoc statuisse, nihil est quod amplius queramus: si autem illa solum est declaratio iuris Concilii, videtur profecto valde difficilis. Nam in primis restringit fauorabile decretum, sine cogente fundamentum, quod nobis occurrit. si enim aliquid esse potest, maximè est, quia reservatio subsequens videtur eximere casum illum ab omni potestate prius concessa: vel quia Concilium de præterito loquitur de casibus reservationis: non etiam de casibus referuandis: vel quia per reservationem subsequentem derogatur Concilio. At hæc & similia non cogunt.

13 Quod sic declaro: quia Concilii mens videtur fuisse ponere regulam generalem, & quasi ordinarium ius circa reservationes Pontificias, vt scilicet intelligantur esse de criminibus publicis: de occultis vero non omnino, sed cum moderationibus positis in hoc decreto: non ergo tantum reservationes priores ad hanc formam redactæ sunt, sed etiam omnes subsequentes sub illa fieri intelliguntur: ergo etiam in illis habet locum hoc decretum. Antecedens suadetur: tum quia optime potuit lex illa hoc sensu consisti, nihil enim repugnat, cum Pontificia auctoritate fieret, & confirmaretur: tum etiam, quia ratio legis eadem est in casibus antea reservationis, vel quocumque tempore reservationis: cur enim maior debet esse nunc restrictio in nouis reservationibus, quam in antiquis? vel si in his expedit, vt facultas circa casus occultos sit in Episcopis, cur non in o-

Fr. Suarez tom. 4.

Amnibus? Itaque non est cur casus denuo reservatus censetur exemptus à potestate prius concessa, quia sub tali forma reservatur. Deinde verba Concilii hunc sensum admittunt: nam quoad suspensiones, & irregularitates absolute loquitur de omnibus, & delicto occulto proueniens, quæ verba generalia sunt, siue proueniant ratione legis antiquæ, siue nouæ. Eodem ergo sensu loquitur de absolutione à casibus reservationis, quos ita nominat, vel quasi per participationem iuxta communem appellationem; vel quia reservati dicuntur, non respectu temporis, quod editum est Concilium, sed respectu temporis quo de illis danda est absolutio. Denique sicut hic sensus fauorabilior est, & satis proprius, ita videtur communi consuetudine receptus & approbatus.

B Quapropter quandiu de mente Apostolicæ Sedis certius non constiterit, & sub illius censura videtur probabile responsum illam supra citatam, intelligendam esse de casibus postea reservationis cum aliqua clausula, aut verbis sufficientibus, per quæ huic decreto derogari videatur, qualia essent si in ipsa reservatione expresse adderetur, etiam in casibus occultis, at si adderetur clausula, non obstante quocumque decreto, etiam Concilii Generalis, vt additur in Bulla Cœnz. At vero si simpliciter fiat reservatio, non existimo per clausulam generalem derogari speciali decreto Concilii generalis, sed reservationem intelligendam esse sub forma eius: Quod à fortiori sentit Nauarr. citato loco.

C Vltimo inquiri hic potest, quid faciet Episcopus si contingat ipsi in tali casu occultè in aliquo ex huiusmodi casibus reservationis Papæ potestine aliqua via frui hac gratia, seu facultate concessa à Concilio; vel erit in hoc peioris conditionis quam ceteri fideles, vt recurrendum illi sit ad Sum. Pontificem in quo clarum est ipsum non posse se absolueri. Dubium verò est, an quando ex privilegio iuris sibi confessorem elegerit, possit ei hanc potestatem delegare, vt illa confessarius circa ipsum Episcopum videretur. Videtur enim non posse, quia Concilium dicit, *delinquentes quoscumque sibi subditos*: at ipse non est subditus sibi: ergo ex vi Concilii non est illi data hæc potestas pro se ipso: ergo nec potest illam delegare. Hoc dubium propositum fuit Romæ in Congregatione Cardinalium sub his verbis, *An Episcopo in aliquo delictorum, de quibus hoc capite, prolapsio, liceat ad se absolueri proprium confessarium deputare cum eadem auctoritate, quam ipse possit ex eodem capite in sibi subditos exercere*. Responsum autem fuit, *Congregatio censuit in Episcopo licere*. Non explicatur autem ibi vnde confessor sic electus habeat talem potestatem. Videtur ergo mihi probabile propter obiectionem factam ex verbis Concilii, non habere illam delegatam ab ipso Episcopo eligente ipsum, sed immediate à Papa, ex vi iuris communis. Nam ex vi huius decreti reservatio Papalis ablata est ab his casibus occultis. Et ideo respectu Episc. non reputantur vt reservati, sed vt comprehensa sub clausula generali eligendi confessorem. Accedit quod non debent Episcopi esse peioris conditionis: non ergo debent cogi in omnibus criminibus occultis ad Pontificem accedere. Habet autem hoc specialem difficultatem in crimine hæresis occultæ, etiam si supponatur nõ esse reuocata facultas in hoc Episcopis concessa circa alios: quia solum data est vt exercenda per ipsos: & ideo non videtur verisimile quod respectu personæ Episc. delegetur per Papam cuiuscumque confessor ab ipso electo. Ratio sane videtur vrgens, ideo si probabiliter dici potest, hunc casum respectu personæ Episcopi esse excipiendum: quia delegabilis non est alicui inferiori ipsi Episcopo. Nec mirandum est quod in hoc sentiat maius grauamen Episcopus, cum etiam tale delictum maximam habeat deformitatem: & si attente consideretur, in eo grauamine seruatur proportio, vt sicut in aliis sub proximo E-

Ll 2 pife.

14

15

Quid faciet Episcopus si occulte labitur.

